

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11298 posała Jarosława Sachajki z 5 sierpnia 2025 r. w sprawie skandalicznego projektu opodatkowania smartfonów i tabletów oraz hipokryzji rządu Platformy Obywatelskiej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na stronach BIP Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy proces legislacyjny”, zostało zamieszczone uzasadnienie do projektu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów oraz Ocena Skutków Regulacji (OSR). W obu dokumentach szczegółowo uzasadniono projektowane zmiany, w tym opisano, na czym polega istota opłat kompensacyjnych, w jakim celu zostały wprowadzone, dlaczego obecnie obowiązujące przepisy wymagają zmian i jak funkcjonują podobne systemy opłat w innych państwach Unii Europejskiej.

Należy przede wszystkim wyjaśnić, że przedmiotowe opłaty nie zasilą budżetu Państwa ani budżetów jednostek sektora finansów publicznych. Są one kompensatą strat, jakie uprawnieni z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych ponoszą wskutek tego, że do polskiego prawa autorskiego została wprowadzona instytucja tzw. dozwolonego użytku osobistego. Zatem opłaty te pobierają organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, a następnie przekazują je uprawnionym twórcom, wykonawcom, producentom i wydawcom.

Projektowane rozporządzenie istotnie różni się od regulacji zaproponowanej przez ministra Piotra Glińskiego. Przygotowany wówczas projekt ustawy o uprawnieniach artysty zawodowego (UD208) przewidywał nowe zasady poboru opłat i nowe stawki opłat, gdzie górny limit opłaty wynosił aż 5% ceny sprzedaży. Projekt rozporządzenia przygotowany obecnie w MKiDN przewiduje na kluczowe urządzenia reprograficzne stawkę 1%, przy ustawowym progu 3%. Jest to zatem znacznie poniżej ustawowego limitu i znacznie poniżej limitu przewidzianego w projekcie ustawy UD208. Wpływy z tych opłat w Polsce od wielu lat należą do najniższych w UE, ze szkodą dla polskich twórców i pozostałych uprawnionych, którzy w omawianej dziedzinie mają prawo czuć się dyskryminowani względem uprawnionych z innych państw UE. Szczegółowe informacje i dane na ten temat znajdują się w OSR projektu rozporządzenia.

Powszechny dostęp do kultury, obejmujący muzykę, filmy, książki czy prasę, za pośrednictwem nowoczesnych urządzeń elektronicznych takich jak smartfony, tablety, laptopy czy telewizory typu smart jest faktem powszechnie znanym. Urządzenia te, obok wielu innych funkcjonalności, umożliwiają również kopiowanie chronionych utworów ze

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

źródeł zewnętrznych do pamięci wewnętrznej. Skala rzeczywistego wykorzystywania tych funkcji nie poddaje się precyzyjnemu zbadaniu, gdyż są to czynności o charakterze prywatnym, co do zasady nieewidencjonowane. Niewątpliwie coraz szersza dostępność legalnych usług streamingowych ogranicza dziś potrzebę kopiowania na użytek prywatny, jednak brak jest podstaw do stwierdzenia, że praktyka ta całkowicie utraciła znaczenie. Likwidacja opłat kompensacyjnych lub utrzymywanie ich na obecnym, rażąco niskim poziomie prowadziłyby – zgodnie z wymogami prawa Unii Europejskiej – do konieczności zniesienia instytucji dozwolonego użytku prywatnego. Takiego rozwiązania nie postuluje żadna z reprezentatywnych organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Opłata na poziomie 1% ceny sprzedaży urządzenia nie ma realnego wpływu na dostępność kluczowych urządzeń RTV i IT dla konsumentów. Przy średniej cenie smartfona wynoszącej około 1700–1800 zł oznacza to koszt maksymalnie 17–18 zł. W praktyce kwota ta może być jeszcze niższa, ponieważ podstawą jej naliczenia jest cena sprzedaży stosowana przez producenta lub importera, a nie finalna cena detaliczna. Różnica ta jest zatem nieistotna z punktu widzenia dostępności urządzeń elektronicznych na rynku.

Odnosząc się do pytania, dlaczego rząd nie skierował się najpierw do zagranicznych korporacji płacących symboliczne podatki, należy wyjaśnić, że Ministerstwo Finansów na bieżąco pracuje nad takimi zmianami w opodatkowaniu podatkiem dochodowym osób prawnych, które zminimalizują ryzyko celowego obniżania zobowiązań podatkowych w tym podatku. Wśród podjętych w ostatnich latach działań uszczelniających system podatkowy jedynie w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych można w szczególności wskazać na:

- 1) opodatkowanie od 1 stycznia 2015 r. dochodów uzyskiwanych przez zagraniczne spółki kontrolowane (Controlled Foreign Corporation – CFC) w celu zapobieżenia erozji podstawy opodatkowania poprzez poddanie opodatkowaniu w danym państwie, jako dochodu przypisanego do podmiotu krajowego, dochodu ustalanego w odniesieniu do zysków, jakie osiągnął jego podmiot zależny, będący rezydentem podatkowym państwa stosującego preferencyjne zasady opodatkowania. Przepisy te były następnie modyfikowane w związku z implementacją przepisów dyrektywy Rady (UE) 2016/1164 z dnia 12 lipca 2016 r. ustanawiającej przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego (zwanej dalej: „dyrektywą ATAD”), oraz z dniem 1 stycznia 2019 r. w związku z potrzebą ich dostosowania do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej;
- 2) modyfikację od 1 stycznia 2017 r. zasad opodatkowania funduszy inwestycyjnych zamkniętych (FIZ) oraz specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych o charakterystyce właściwej dla FIZ (SFIO). Podmioty te zwolnione dotychczas podmiotowo zaczęły korzystać ze zwolnienia przedmiotowego, co skutkuje tym, że niektóre wymienione w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych ich dochody, kreowane głównie w działaniach optymalizacyjnych, z takiego zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym już nie korzystają;
- 3) wyodrębnienie od 1 stycznia 2018 r. w ustawie CIT źródła przychodów w postaci zysków kapitałowych oraz rozdzielenie dochodów uzyskiwanych z tego źródła od pozostałych dochodów podatnika w celu ograniczenia sztucznego kreowania straty i obniżania o jej wysokość dochodów z podstawowej działalności operacyjnej;
- 4) wprowadzenie od 1 stycznia 2018 r. tzw. podatku od przychodów w budynków w odniesieniu do podatników posiadających nieruchomości komercyjne o znacznej wartości oddane przez nich do użytkowania na podstawie m.in. umowy najmu – w celu przeciwdziałania niewykazywaniu dochodów z tego tytułu lub wykazywaniu ich w wysokości nieadekwatnej do skali prowadzonej działalności;

- 5) wprowadzenie od 1 stycznia 2019 r. podatku od niezrealizowanych zysków (exit tax), nakładanego na podmioty przenoszące majątek poza Polskę lub zmieniające rezydencję podatkową (implementacja dyrektywy ATAD), którego celem jest zapobieżenie transferowi aktywów za granicę w celu uniknięcia opodatkowania;
- 6) wprowadzenie od 1 stycznia 2019 r. tzw. mechanizmu pay & refund zobowiązującego płatnika do pobrania podatku wg stawki podstawowej, w celu efektywniejszej kontroli zasad rozliczenia podatku od dochodów opodatkowywanych u źródła w Polsce, jeszcze przed zastosowaniem określonej preferencji podatkowej (zwolnienia z podatku bądź obniżonej stawki podatku);
- 7) implementowanie od 1 stycznia 2021 r. do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Rady (UE) 2017/952 z dnia 29 maja 2017 r. zmieniającej dyrektywę (UE) 2016/1164 w zakresie rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych dotyczących państw trzecich (ATAD2), w celu zapobieżenia podwójnemu transgranicznemu odliczeniu tych samych płatności, kosztów lub strat albo odliczenia płatności bez jej odpowiedniego ujęcia w przychodach. Regulacja ta została zmodyfikowana od 1 stycznia 2022 r. w związku z ze zmianą dyrektywy ATAD2 dotyczącej rozbieżności w kwalifikacji odwróconych struktur hybrydowych;
- 8) opodatkowanie od 1 stycznia 2021 r. spółek komandytowych (spółki te stały się podatnikami CIT) oraz niektórych spółek jawnych w celu uszczelnienia systemu podatkowego poprzez eliminację struktur optymalizacyjnych z wykorzystaniem takich spółek;
- 9) wprowadzenie od 1 stycznia 2022 r. opodatkowania tzw. krajowym minimalnym CIT w celu ograniczenia działań optymalizacyjnych podejmowanych przez podatników prowadzących od wielu lat działalność w Polsce, wykazujących znaczące przychody przy jednocześnie niewspółmiernych dochodach do opodatkowania (u których strata występuje permanentnie, tj. z dużym prawdopodobieństwem w sposób zamierzony, wynikający ze stosowania praktyk optymalizacyjnych);
- 10) wprowadzenie od 1 stycznia 2022 r. podatku od przerzuconych dochodów jako mechanizmu przeciwdziałającego unikaniu opodatkowania za pośrednictwem spółek pośredniczących, do których transferuje się zyski tytułem wydatków na usługi niematerialne;
- 11) wprowadzenie od 1 stycznia 2022 r. dla podatników podatku dochodowego tzw. JPKCIT (wejście w życie regulacji zostało odroczone do końca 2024 r.), tj. obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programów komputerowych, a także obowiązku ich przesyłania do organu podatkowego w formie ustrukturyzowanej na zasadach przewidzianych w przepisach ustawy Ordynacja podatkowa, m.in. w celu zwiększenia kontroli nad poprawnością deklarowanej podstawy opodatkowania;
- 12) zmiany przepisów od 1 stycznia 2022 r. w zakresie reorganizacji podmiotów mającej na celu ograniczenie optymalizacji poprzez odraczenie powstania obowiązku podatkowego w przypadku reorganizacji i wprowadzające neutralność podatkową jedynie w dwóch przypadkach: a) kontynuacji wyceny restrukturyzowanego majątku i b) pierwszej reorganizacji (wymiany udziałów, łączenia lub podziału);
- 13) wdrożenie od 1 stycznia 2025 r. do polskiego porządku prawnego – ustawą o opodatkowaniu wyrównawczym jednostek składowych grup międzynarodowych i krajowych – globalnych zasad przeciwdziałania erozji podstawy opodatkowania w obszarze tzw. Filaru II OECD („Zasad GloBE”), poprzez implementację do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Rady (UE) 2022/2523 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorstw oraz dużych grup krajowych w Unii Europejskiej. Celem ustawy implementującej jest uzyskanie efektywnego poziomu opodatkowania dochodu dla danej grupy międzynarodowej, w określonej jurysdykcji, na poziomie 15%.

Odnosząc się do pytania, czy rząd planuje publikację pełnego zestawienia CIT i przychodów największych firm działających w Polsce, należy wyjaśnić, że Ministerstwo Finansów co roku publikuje zbiorczą informację dotyczącą rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Publikacje te dostępne są na stronie MF pod adresem:

<https://www.podatki.gov.pl/cit/abccit/statystyki-cit/>

Ponadto zgodnie z art. 27b ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych minister właściwy do spraw finansów publicznych podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra corocznie, w terminie do dnia 30 września, indywidualne dane podatników zawarte w zeznaniu, o którym mowa w art. 27 ust. 1 tej ustawy, złożonym za rok podatkowy, który zakończył się w roku kalendarzowym poprzedzającym rok podania indywidualnych danych podatników do publicznej wiadomości. Zgodnie z art. 27b ust. 2 tej ustawy do publicznej wiadomości podawane są m.in. dane podatkowych grup kapitałowych, bez względu na wysokość osiągniętych przychodów oraz podatników innych niż podatkowe grupy kapitałowe, u których wartość przychodu przekroczyła równowartość 50 mln euro. Publikowane zestawienia zawierają informację o przychodach wykazywanych przez tych podatników. Dane te publikowane są na stronie MF pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/finanse/indywidualne-dane-podatnikow-cit>

Podstawa prawna:

ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.).

Z poważaniem

Marta Cienkowska